

Talousnäkymät kansantaloudessa ja kunnissa

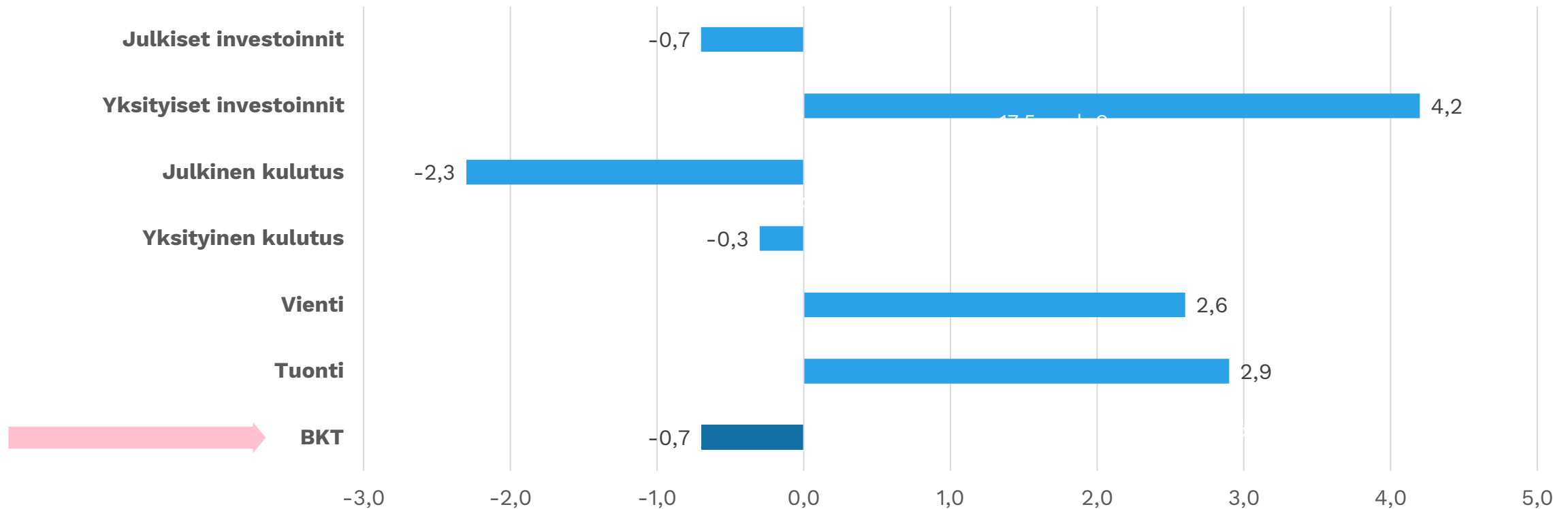
Kaupunkien asiantuntijat 17.12.2025

Minna Punakallio,
Kuntaliitto, pääekonomisti

Tuorein kvartaalitieto (Q3 2025) tuotannosta:

BKT -0,7 %, tarjonnan ja kysynnän volyymi

muutos-% vuodentakaisesta neljänneksestä (kausitasoitettu ja työpäiväkorjattu)

Talouskatsaus 26.11.2025 Kuntaliiton pääekonomistin palstalla: Talouden nollakasvu jatkuu

- Kansantalouden kasvu ei käynnisty vielä vuoden 2025 puolella, vuoden puolivälissä kehitys virallisesti taantumassa
- Epävarmuus ei väisty maailmanpolitiikasta
- Kuluttajien ja yritysten tunnelmat alamaissa, työttömyyden nousu, tuntematon jarru
- Talouden kasvu jatkuu erittäin vaimeana
- Työttömyyden keston pitkittyminen heikentää inhimillistä pääomaa. Pitkittyneet taantumet vähentävät erityisesti nuorten yritysten investointeja.

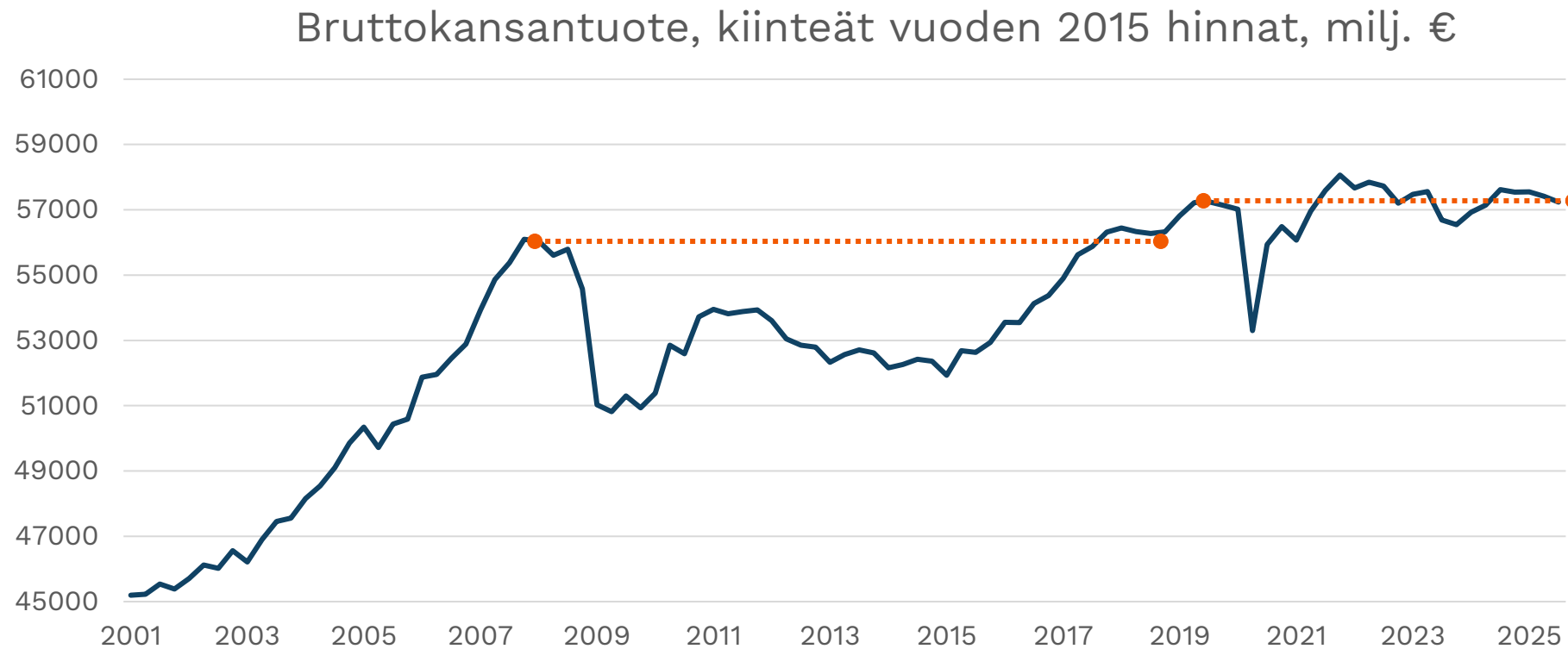
Talouskatsaus: Pitkittyvillä taantumilla on iso hintalappu

Kansantalouden kehitys on pysynyt viime vuodet vaimeana. Tilastokeskuksen mukaan bruttokansantuotteen volyymi supistui 0,9 % vuonna 2023 ja kasvoi vain 0,4 % vuonna 2024. Tuotannon volyymiä painoi alavireiseksi viime vuonna yksityisen kulutuksen, yksityisten

Pitkittyvillä
taantumilla
iso
hintalappu

Tuotanto junnaa koronaa edeltävällä tasolla

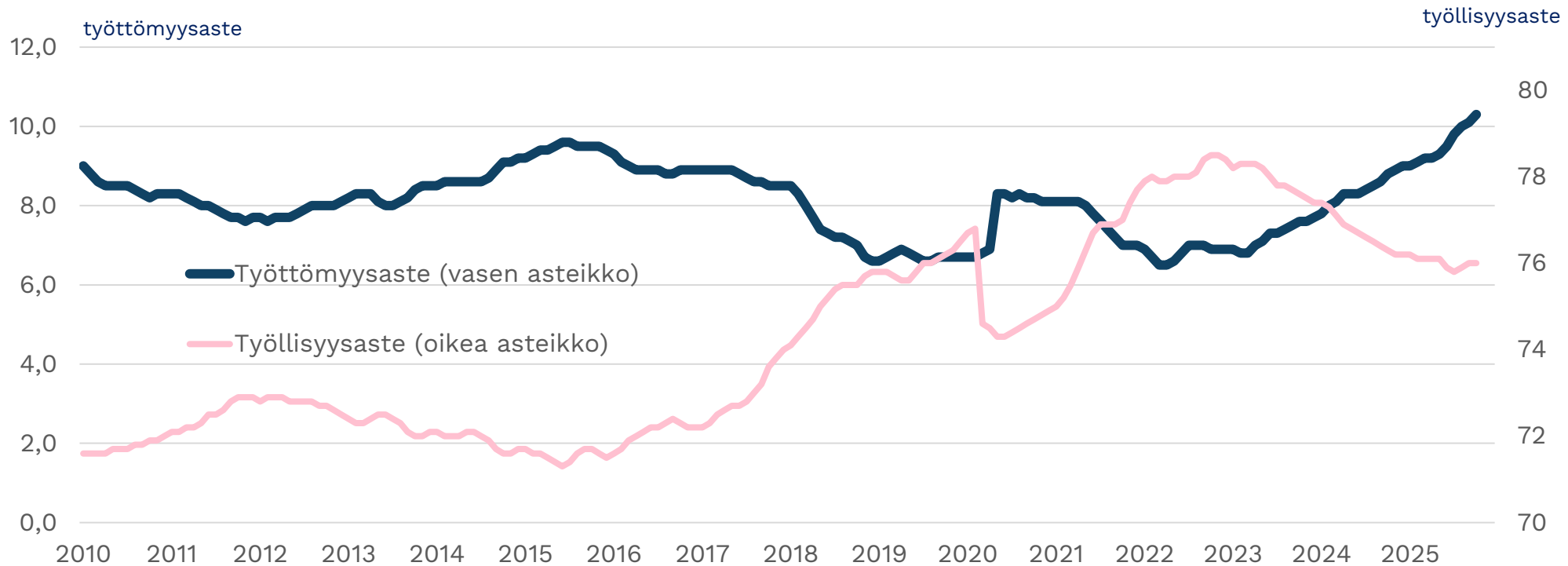

Lähde: Tilastokeskus, neljännesvuositilinpito 15.12.2025

Työttömyysaste on noussut kahdessa vuodessa yli 2,5 prosenttiyksiköllä

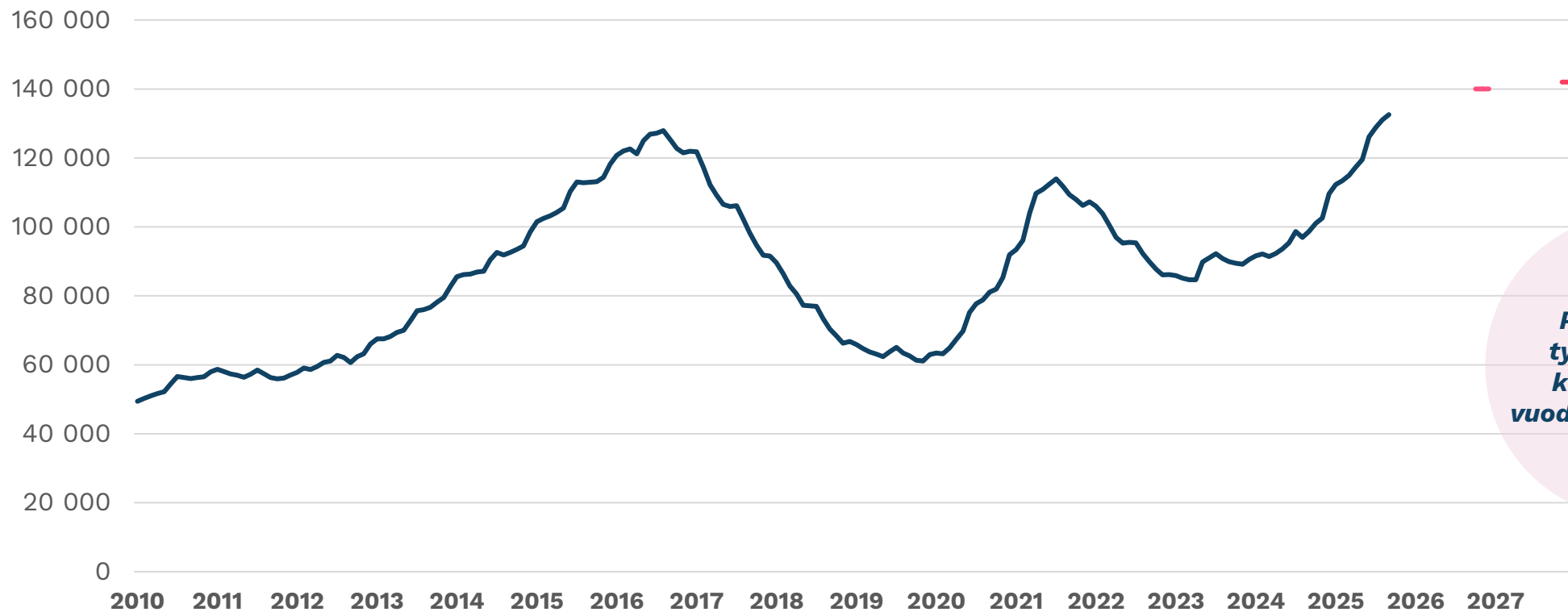
Työttömyys- ja työllisyysasteen (20-64-vuotiaat) trendi, prosenttia

Työllisyysaste historiallisesti yhä hyvällä tasolla

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus 15.12.2025

Pitkäaikaistyöttömien määrä kasvaa vielä vuonna 2026

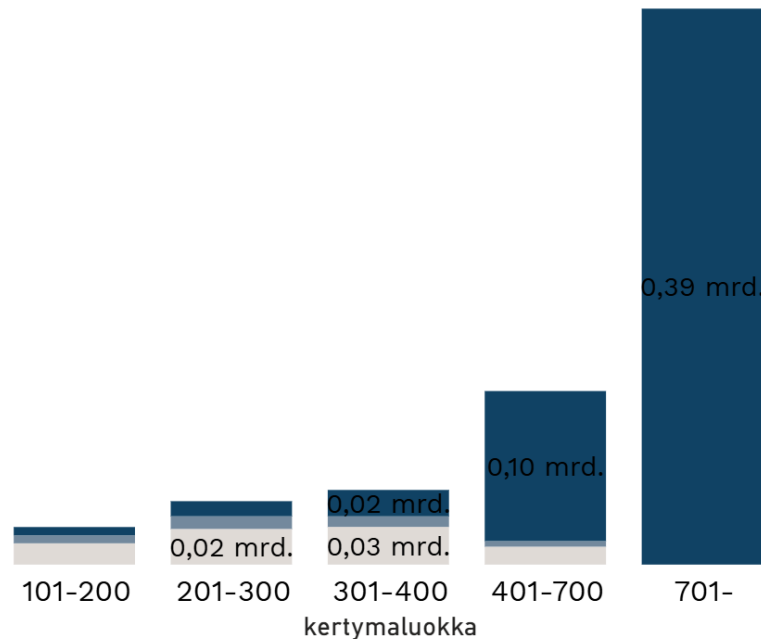

*Pitkäaikais-
työttömyyden
kasvu taittuu
vuoden 2027 aikana*

Työttömyysturvan kuntaosuus nousee noin 780 milj. euroon vuonna 2025

Kuntaosuuden vuosikertymä 10/2025

● Ansiopäiväraha ● Peruspäiväraha ● Työmarkkinatuki

- Työttömyysturvan kuntaosuus muodostuu suurelta osin pidemmän aikaa työttömänä olleista.
- Pidemmän aikaa työttömänä olleiden määrä on kasvanut vuonna 2025.
 - 101-200 päivää työttömänä laskenut
- Koko maan tasolla noin 80 prosenttia kuntaosuudesta kertyy yli 400 päivää työttömänä olleista. Kuntaosuus painottuu tästä johtuen työmarkkinatukeen.

Kansantalouden ennusteet vuodelle 2026

Laitos	Julkaisu- ajankohta 2025	BKT, muutos %	Työttö- myys- aste, %	Ansiotaso- Indeksi, muutos, %	Inflaatio, %
Kuntarahoitus	joulukuu	1,5	9,3	..	1,2
Euroopan komissio	marraskuu	0,9	9,3	..	..
OP	lokakuu	2,0	9,2	3,5	1,5
Labore	syyskuu	1,5	9,5	3,0	1,7
VM	syyskuu	1,4	9,0	3,6	1,4
PTT	syyskuu	0,9	9,6	3,5	2,0
ETLA	syyskuu	1,4	8,8	3,1	1,2
Suomen Pankki	syyskuu*	1,3	9,2	3,2	1,0
Nordea	syyskuu	1,5	9,0	2,8	1,2
Danske Bank	syyskuu	2,0	8,7	3,4	1,2
Akava Works	kesäkuu	1,7	8,7	3,2	1,9
OECD	kesäkuu	1,1	8,7	..	..

Kansantalouden ennusteet vuodelle 2027

Laitos	Julkaisu- ajankohta 2025	BKT, muutos %	Työttö- myys- aste, %	Ansiotaso- Indeksi, muutos, %	Inflaatio, %
Kuntarahoitus	joulukuu	2,0	8,4	..	1,9
Euroopan komissio	marraskuu	1,2	9,0	..	..
OP	lokakuu	1,6	8,7	3,0	2,0
Labore	syyskuu	1,4	9,5	2,7	2,0
VM	syyskuu	1,7	8,4	3,0	1,9
ETLA	syyskuu	1,2	8,3	2,8	1,9
Suomen Pankki	syyskuu*	1,7	8,6	3,3	1,8
Nordea	syyskuu	2,0	8,2	2,2	1,4

9.12.2025/Mpunakallio

* ATI- ja KHI-ennuste Suomen Pankin kesäkuun ennusteesta

Mitä kansainvälinen luottoluokittaja sanoo Suomen vahvuuksista?

- Koulutettu työvoima
- Vahvat ja tehokkaat instituutiot
- Viranomaisten sitoutuminen rakenteellisiin uudistuksiin
 - Työmarkkinoiden osallistumisasteen nostaminen
 - Työperäisen maahanmuuton lisääminen
- Vakaa, konsensushakuinen poliittinen ympäristö

MOODY'S RATINGS

Announcement of Periodic Review: Moody's Ratings announces completion of a periodic review of ratings of Finland, Government of

12 Dec 2025

Paris, December 12, 2025 -- Moody's Ratings (Moody's) has completed a periodic review of the ratings of Finland and other ratings that are associated with this issuer.

The review was conducted through a rating committee held on 4 December 2025 in which we reassessed the appropriateness of the ratings in the context of the relevant principal methodology(ies), and recent developments.

This publication does not constitute a rating action and is not an indication of whether or not a credit rating action is likely in the future. For more information, please visit our website on <https://ratings.moodys.com> for the most updated information.

Key Rating Changes: The ratings of Finland's Aaa and Aaa-1 ratings remain unchanged.

Finland's Aaa and Aaa-1 ratings remain unchanged, reflecting the country's institutions and knowledge-based economy.

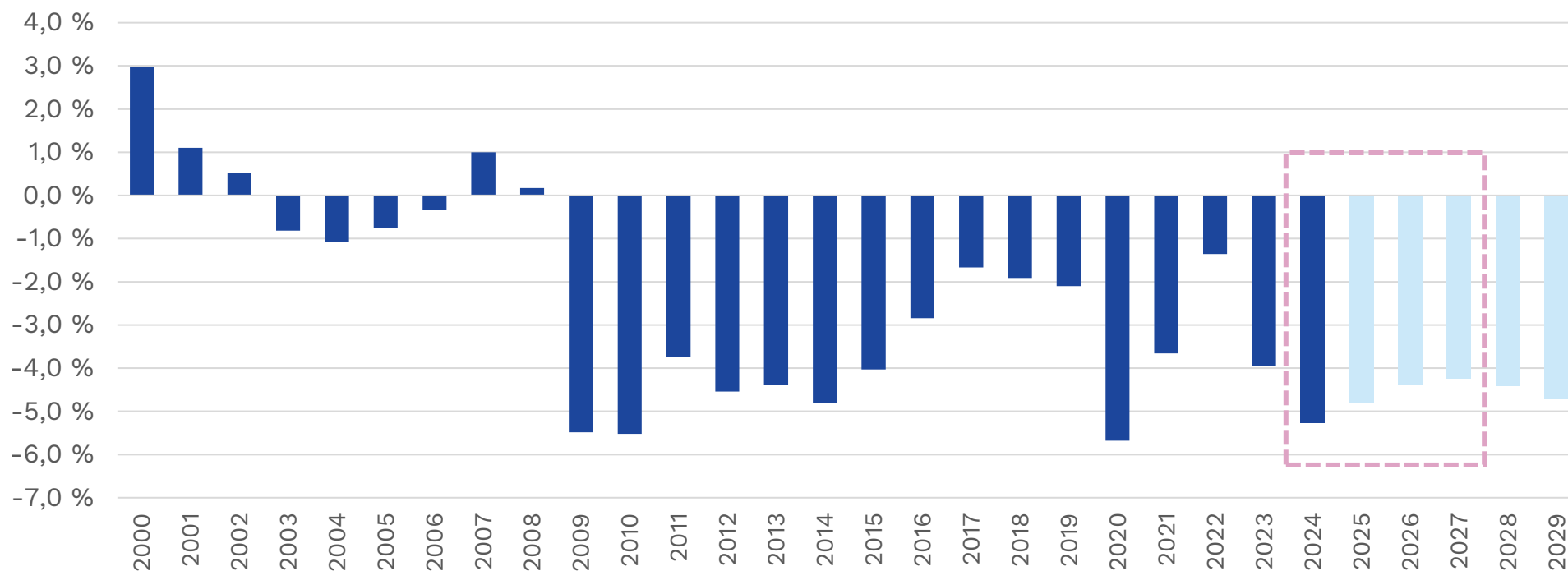
Reittausta voisi
nostaa esim.
jos ikääntyneet
työntekijät
tekisivät töitä
nykyistä
pidempään

Julkisen talouden tila

Julkisen talouden tila heikentyy seuraavalla hallituskaudella jälleen

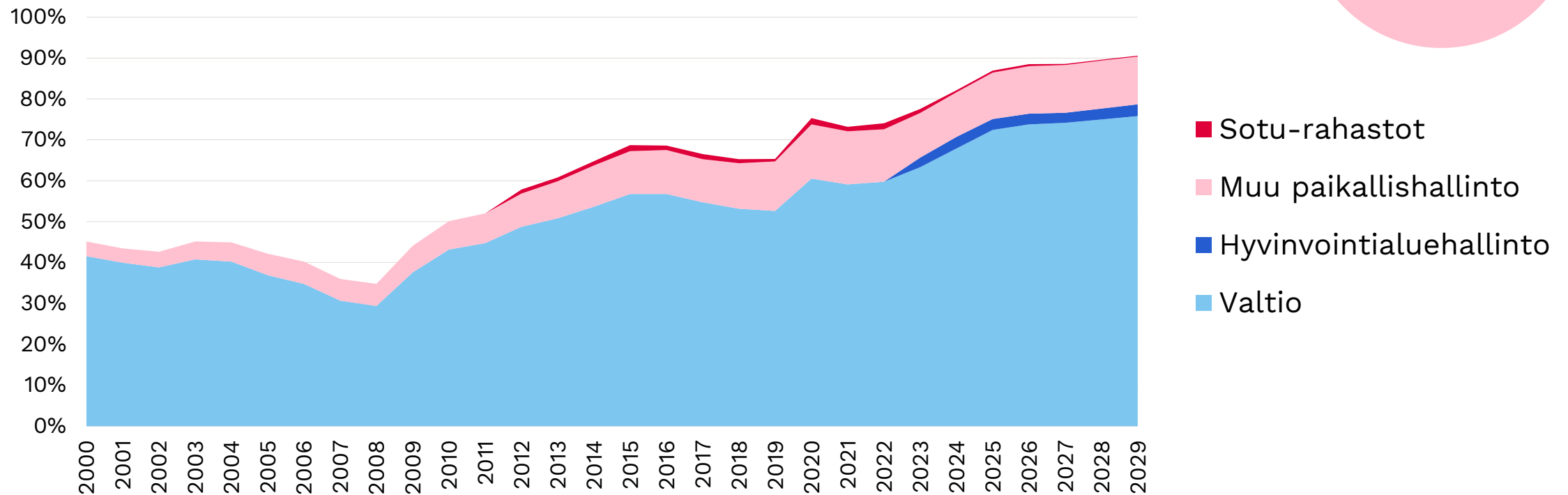
nettoluotonanto ilman työeläkelaitosten ylijäämää suhteessa bruttokansantuotteeseen

Julkinen EDP-velka sektoreittain

Velka suhteessa bruttokansantuotteeseen, %

Kuntahallinnon
EDP-velka
suhteessa BKT:hen
vuonna 2024
oli 11 %

Velkajarru tukee EU:n fipo-sääntöjen toimeenpanoa

- Parlamentaarinen [sopimus](#) 14.10.2025 siitä, millaisiin velanhallinnan kansallisiin tavoitteisiin eduskuntapuolueet sitoutuvat tulevina vuosina.
- Julkisen velan hoitoa ohjataan rahoitusasematavoitteilla
- Asettaa julkisen talouden hoidolle kolme uutta tavoitetta vuodesta 2031 alkaen:
 - Julkisyhteisöjen velkasuhde (julkisen velan suhde bkt:hen) on enintään 60 prosenttia ja pitkällä aikavälillä 40 prosenttia
 - velkasuhteen aleneminen keskimäärin **vähintään 0,75 prosenttiyksikköä** vuodessa
 - korkeintaan 2,5 prosenttiyksikön vuotuinen alijäämä.
- Kriisilauseke
- Fipo-lain rahoitusasematavoitteet valmistelee parlamentaarinen työryhmä. Työ [käynnistynyt](#) 24.10.2025

Kuntaliitto on mukana velkajarrukeskusteluissa. Kärkitavoitteena tukea aitoa sopeutusta ja lopettaa julkisen sektorin sisäinen osaoptimointi.

HE 167/2025: Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi julkisen talouden hoitamisesta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Suomen Kuntaliitto kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi julkisen talouden hoitamisesta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki julkisen talouden hoitamisesta ja laki talouspolitiikan arviointineuvostosta. Lait sisältävät EU:n uusien finanssipoliittisten sääntöjen täytäntöönpanoa koskevan kansallisen lainsäädännön.

Kuntaliitto tukee tavoitetta taittaa velkasuhde pohjoismaiselle tasolle, mutta on huolissaan poliittisesta päätöksentekokyvystä ja päätöksistä, jotka osaoptimoivat säästöjä julkisen sektorin sisällä.

Kuuleminen Finanssipoliittisessa parlamentaarisessa työryhmässä: Julkisen talouden finanssipolitiikasta ja sopeuttamisesta

Kuntaliitto kiittää mahdollisuudesta olla kuultavana Finanssipoliittisessa parlamentarisessa työryhmässä ja antaa lausuntonsa julkisen talouden finanssipolitiikasta ja sopeuttamisesta.

Finanssipoliittisen parlamentaarisen työryhmän keskeisin tehtävä on laatia ylivaalikautinen suunnitelma julkisen talouden kestävästä hoitamisesta helmikuun 2026 loppuun mennessä.

Kuntaliitto on huolissaan alijäämien suhteellisista kokoeroista julkisen sektorin sisällä ja erityisesti valtion alijäämän suuruudesta suhteessa itsehallinnolliseen paikallishallintoon. Tilanne voi synnyttää valtiolle kannustimen heikentää toimillaan paikallishallinnon talouden tilaa.

kunnille?

Kuntaliiton blogi:

Velkajarru ei merkitse kuntien talouden hoidolle välittömästi mitään muutosta. Taloudellinen tiukkuus kuitenkin jatkuu kunta-valtio -suhteessa vielä pitkään.

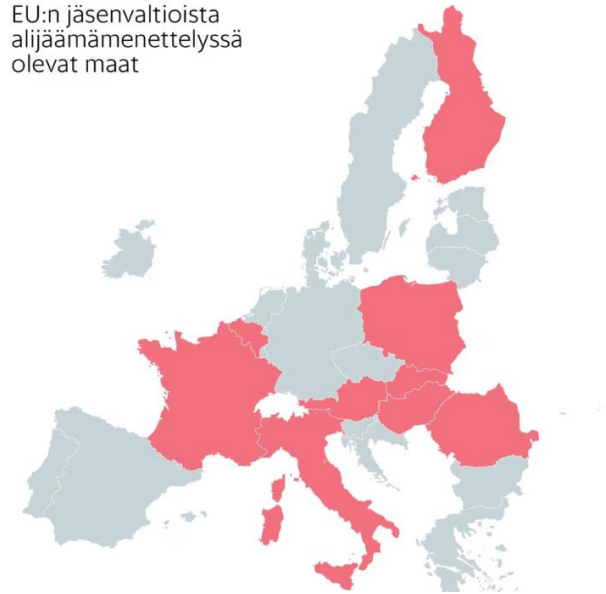
Euroopan komissio ehdotti, että Suomi asetetaan liiallisen alijäämän menettelyyn

- Suomen julkisen talouden alijäämä on Euroopan komission mukaan niin iso, että sitä ei voi pitää väliaikaisena, eikä selittää puolustusmenojen kasvulla
- Liiallisen alijäämän menettelyyn joutuminen merkitsee tiiviimpiä neuvotteluita komission kanssa sekä tarkempaa julkisen talouden seurantaa
- Komissio kiristi 12.12.25 Suomelle asetettua nettomenopolkua.
- Suomi joutuu tekemään lisäsopeutusta sekä liiallisen alijäämämenettelyn että kansallisen fipo-lain ja velkajarrun vuoksi.

Suomi joutuu EU:n ”tarkkailuluokalle”: Tätä se tarkoittaa

Velkaantuminen | Suomi rikkoo EU:n taloussääntöjä, joten komissio esittää odotetusti niin sanotun alijäämämenettelyn käynnistämistä.

EU:n jäsenvaltioista alijäämämenettelyssä olevat maat

Mitä seuraavaksi?

- EU:n talous- ja rahoitusasioiden neuvosto päättää liiallisen menettelyn käynnistämisestä ja hyväksyy suosituksen tilanteen korjaamiseksi 20. tammikuuta.
- Suosituksen mukaan Suomen pitää raportoida korjaavista toimistaan ensimmäisen kerran huhtikuussa ja sen jälkeen säännöllisesti puolen vuoden välein.
- Valtiovarainministeriö julkistaa päivitetyn arvion ensi hallituskauden sopeutustarpeesta perjantaina 19. joulukuuta.

Valtion kuntapäätökset vuodelle 2026

**Kuntatalousohjelma:
Pääministeri Orpon
hallituksen toimenpiteiden
yhteisvaikutus heikentää
kuntataloutta noin 170 milj.
eurolla vuonna 2026, mutta
koko hallituskaudella
vaikutus lievästi plussalla.**

**KUNTA
LIITTO**

**Orpon hallituksen
kuntapäätökset vuonna 2026
on lueteltu yksityiskohtaisesti
kuntatalousohjelman
liitetaulukossa 2.**

Lähde: Kuntatalousohjelma, syksy 2025

Esimerkkejä valtion kuntapäätöksistä vuonna 2026

- Indeksijarru 1 %-yksikköä
- Kolme vuosiviikkotuntia perusopetukseen
- Oppimisen tuen uudistaminen
- Kunnan peruspalvelujen valtionosuusleikkaus
- Perusopetuksen vahvistaminen
- Kuntien aamu- ja iltapäivätoiminnan säästö
- OKM:n valtionavustusten tason alentaminen
- Muutokset perustoimeentulotuessa
- Työttömyyden perusturvan rahoitus

tulot **-31,6**

tulot +12,0 / menot +12,0

tulot +53,2 / menot +53,2

tulot **-75,0**

tulot +76,0 / menot +76,0

tulot -7,0 / enimmäismaksut +7,0

tulot **-14,9**

tulot 0 / menot **-16,3**

tulot 0 / menot **+38,6**

**Kuntatalousohjelmassa ei
huomioida aikaisempien
hallitusten päätöksiä tai
esim. heikentyneen
työllisyystilanteen
vaikutuksia kuntien
talouteen**

Valtion toimenpiteiden vaikutuksia kuntatalouteen vuosina 2025-2027

Maapohjan kiinteistöveron alarajan korotus	
Indeksijarru (1 %-yksikkö)	
Sote-siirtolaskelman Black Friday -valtionosuuskompensaatio	
Normien purkuun liittyvä valtionosuusleikkaus	
Leikkaus TE-palveluiden rahoitukseen	
Leikkaus kuntien laskennallisiin koto-korvauksiin	
75 miljoonan euron valtionosuusleikkaus (kehysriihi 2025)	
Leikkaus laskennallisiin koto-korvauksiin (budjettiriihi 2025)	

Orpon hallituksen keskeiset toimet yhteensä

Lisätarkastelu:

Sote-siirron jälkikäteisperintä vuodelta 2023

Sote-siirron jälkikäteisperintä vuodelta 2024

Valtion toimien vaikutukset yhteensä, ml. sote-jälkiperintä

Plus paineet TE-uudistuksesta ja toimeentulotuesta
(oletus kertaluonteinen)

2025	2026	2027
108	108	108
-49	-80	-111
277	277	277
-23	-21	-21
-37	-37	-37
-58	-58	-58
	-75	-75
		-30
218	114	53
-167	-167	-167
-64	-64	-64
-13	-117	-178
-200		-100

Kompensaatio
työttömyysturvan
rahoitusuudistuksesta
jää -100 milj. euroa
vajaaksi v. 2025

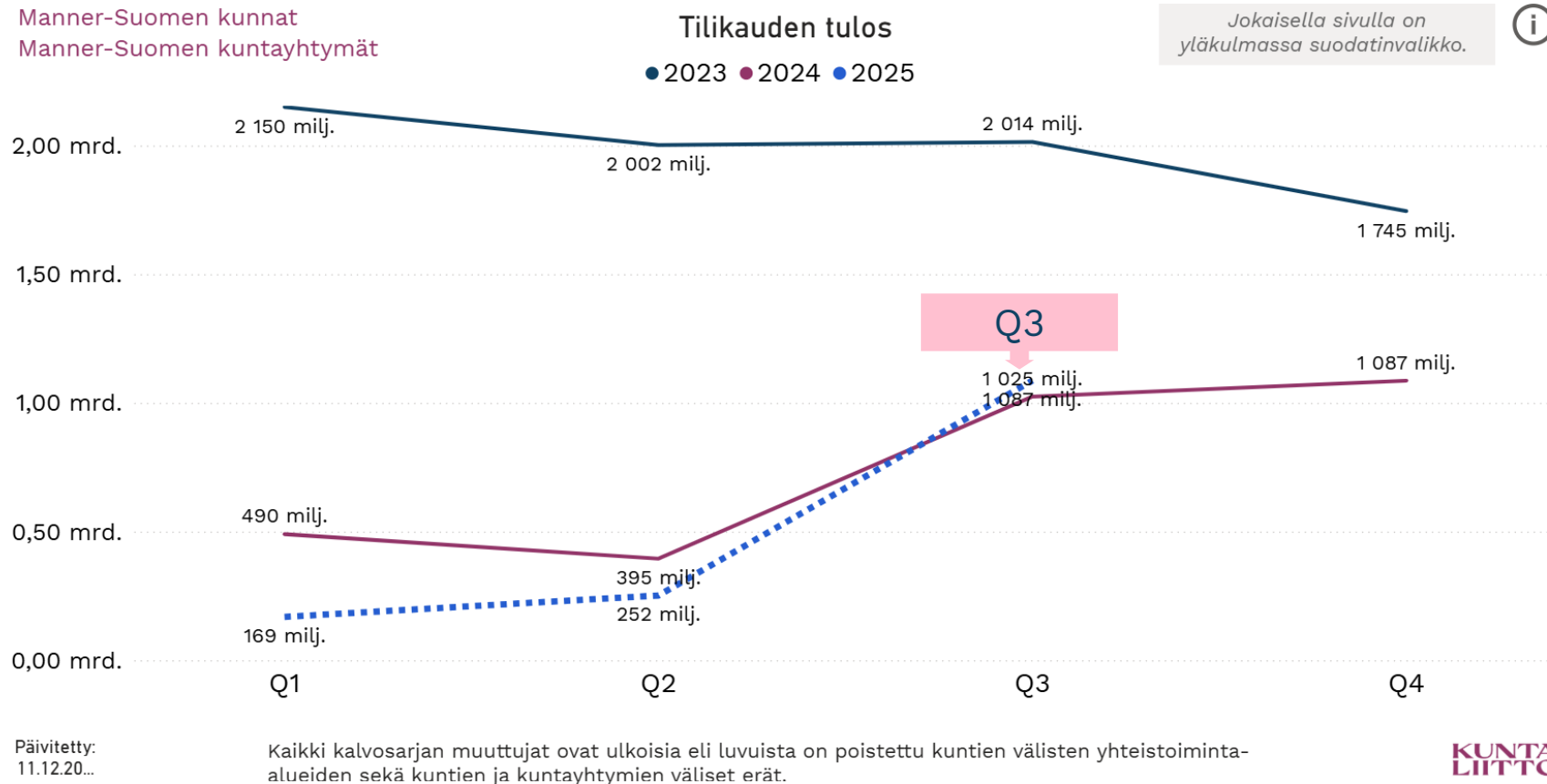
TE-palvelut
siirtyivät kuntiin
100 miljoonaa euroa
alirahoitettuna
vuonna 2025

Kuntien rahoittama
toimeentulotuki
kasvaa vuonna 2027
noin 100 milj. euroa.

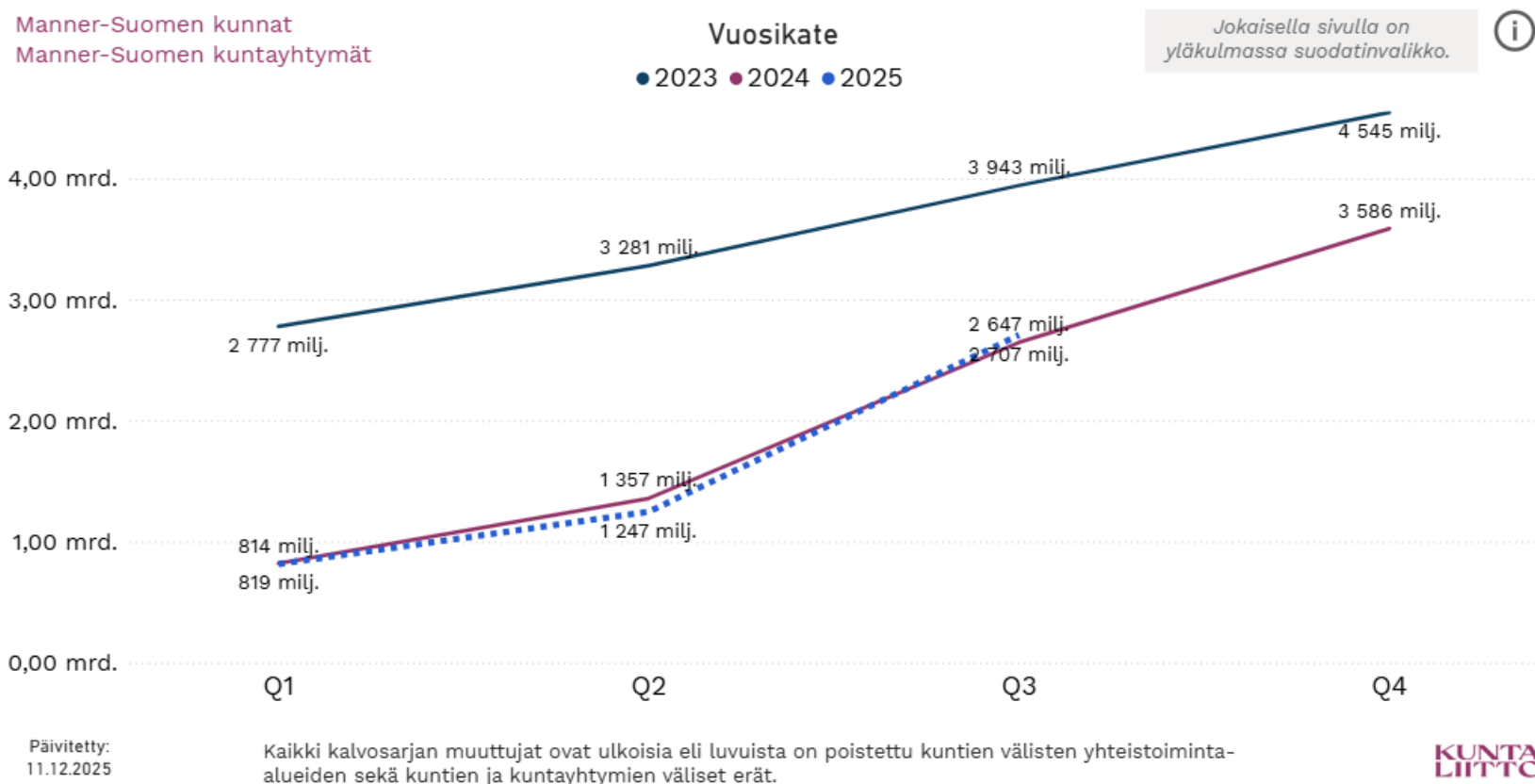
A handprint is formed by a collection of small, light-colored stones or pebbles on a larger, light-colored, textured surface. The handprint is positioned in the upper half of the image, with the fingers pointing towards the top right. The text is overlaid on the lower half of the handprint.

Kuntatalouden tila syyskuussa 2025 sekä näkymät eteenpäin

Kuntien ja kuntayhtymien tilikauden tulos vahvistui Q3:lla vuonna 2025

Kuntien ja kuntayhtymien vuosikate vuonna 2025 edellisen vuoden tasolla

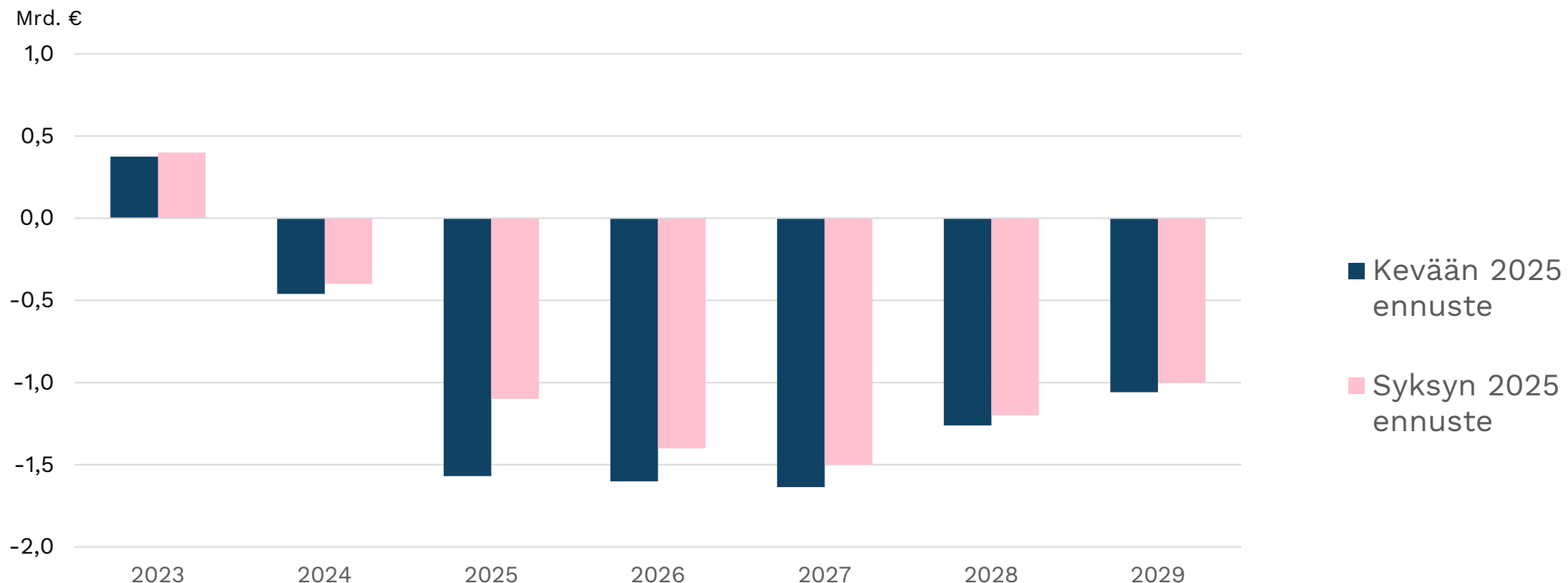
Satunnaiset myyntitulot nostavat Porin vuoden 2025 kuntatilastojen kärkeen

Tilikauden tulos, Q3 vuonna 2025	Arvo, mij. €	€/asukas
Pori	349,9	4 210,7
Helsinki	166,8	247,3
Espoo	103,8	330,5
Kemi	49,7	2 564,5
Kangasala	30,6	914,8
Porvoo	24,2	472,2
Lappeenranta	19,9	273,2
Hämeenlinna	16,9	247,3
Vaasa	16,3	237,0
Lahti	14,4	119,0
Rovaniemi	13,5	207,0
Kuopio	12,6	101,3
Loviisa	12,1	836,7
Oulu	11,9	55,3
Tampere	11,6	45,5

Tilikauden tulos, Q3 vuonna 2025	Arvo, Milj. €	€/asukas
Pori	349,9	4 210,7
Kemi	49,7	2 564,5
Pyhäjoki	4,6	1 527,8
Mäntyharju	7,2	1 305,4
Sodankylä	9,9	1 218,4
Kittilä	7,6	1 109,4
Kangasala	30,6	914,8
Kivijärvi	0,9	873,6
Loviisa	12,1	836,7
Toholampi	2,4	832,3
Iitti	5,1	790,1
Muonio	1,7	743,6
Keitele	1,5	719,1
Vesanto	1,1	565,6
Outokumpu	3,6	555,0

Kuntatalouden ennuste edelleen synkkä

Toiminnan ja investointien rahavirta

Toiminnan ja investointien rahavirta = tulorahoitus – investoinnit

Toiminnan ja investointien rahavirta kuvaa kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen.

Painelaskelma: Vaikeimmat talous-ongelmat keskittyvät pieniin kuntiin.

Negatiivisten vuosikatteen kuntien lukumäärä	2026	2027	2028	2029
yli 100 000 asukasta	0	0	0	0
40 001 – 100 000	0	0	0	0
20 001 – 40 000	0	0	0	0
10 001 – 20 000	2	1	1	1
5 001 – 10 000	3	3	2	1
2 001 – 5 000	12	13	13	14
alle 2 000	15	15	15	15
Manner-Suomen kunnat yhteensä	32	32	31	31

- Negatiivisen vuosikatteen kuntien lukumäärä kasvaa arviolta seitsemästä (vuonna 2025) 30 tuntumaan jo vuonna 2026.
- Laskennallinen kunnallisveroprosentin korotuspaine kasvaa kehyskauden aikana kaikissa kuntakokoryhmissä merkittävästi.
- Vuosikatteen vahvistamiseen tulisi kiinnittää huomiota erityisesti useissa pienimmissä kuntakokoryhmissä.

Minna Punakallio

Puh. 040 – 751 5175

Minna.Punakallio@kuntaliitto.fi

minnapunakallio.bsky.social

www.kuntaliitto.fi

www.kuntaliitto.fi

www.kuntaliitto.fi

Kiitos.

Etunimi Sukunimi

Puhelinnumero

etunimi.sukunimi@organisaationnimi.fi

@twitter

www.kuntaliitto.fi

Kiitos.

Etunimi Sukunimi
Puhelinnumero
etunimi.sukunimi@organisaationnimi.fi
@twitter

www.kuntaliitto.fi

Kiitos.

Etunimi Sukunimi

Puhelinnumero

etunimi.sukunimi@organisaationnimi.fi

@twitter

www.kuntaliitto.fi

Kiitos.

Etunimi Sukunimi

Puhelinnumero

etunimi.sukunimi@organisaationnimi.fi

@twitter

www.kuntaliitto.fi